

Вася Раева „Аристократи“, бр. 2/1992) преглъщат по „английския двор“, „съвсем швейцарската вила“ и жадувания мерцедес, паркиран сред споменатата вече кал на циганската махала. Впрочем може би тъкмо играта с циганското преуспяване успява да направи вестника най-редовното ромско периодично издание от 90-те.

За цялостното поетическо сюжетирание на изданията след 1990 г. е представителен блокът със стихове на Ивалина Илиева от Ловеч (бр.2/1994 на „Романо ило“!. В този блок са разположени четири стихотворения, но чрез текстовете помежду им, представляващи сами по себе си отделни сюжети, е съставен един цялостен разказ от перипетии, опосредстван от жанровата специфика на стиховете, избиращи стратегията на албумното обобщение. Всичко това е така добре ритмизирано и успоредено, че едновременно могат да се проследяват както препятствията, започващи с неизменния детски дом, и превъплъщенията на тетрадката, станала първо дневник, а после и стихотворен дневник, поразяващ с лаконизма си: „Това е първото ми стихотворение, което написах в Крушино“. ...“ Тук , в пансиона съм писала и...“ ...“Моята цел е да изляза оттука като завърша“...“Но най-пълно ме изразява стихотворението „Живей въпреки всичко“. Накрая блокът завършва със съобщение на авторите на изданието, че „Романо ило“кани Ивалина Илиева от Ловеч да се яви в редакцията - един достоен Дикенсов финал на сюжетната цялост, който със своята многозначност, а същевременно и със своята автентичност отново налага впечатлението за представата на ромите, че словото е винаги поетично, че всяка поетичност говори само за максимално възможните амплитуди на чувството, за изгарящата любов и хладното острие на ножа. С този финал и редакцията на „Романо ило“ казва на Ивалина от Ловеч „Живей въпреки всичко“.

Вестници като „Лична драма“ и „Жена“ станаха много популярни в последно време и почти без усилия изместиха от пазара своите братовчеди - астрологическите вестници, следвайки същата рецепта, според която „ако не можем да сложим край на читателските перипатии, то поне можем терапевтично да ги включим в нашия голям разказ“, при това, естествено, никой не се пита за естетическите им качества. Ако съществува филологическа наука обаче тя трябва да се пита как общуват - помежду си, а не с Дикенс например - отделните разкази в циганските издания, а и във феминистичните броеве на „Литературен вестник“

Борис Минков